

http://www.ara.cat/ara_premium/cronica/PaolaGovoni-problema-Italia-presenta-ideologica_0_499750032.html

Paola Govoni: "El problema a Itàlia és que tot es presenta de manera ideològica"

Educació "A l'escola és on podem canviar realment una societat" Mitjans "A Itàlia tenim uns mitjans que sempre xisclen. Tot és una exageració" Dona "La bretxa entre educació i realització professional de la dona és un problema per a la població sencera"

MARTA BAUSELLS

| Actualitzada el 15/06/2011 00:00

Govoni treballa per fer atractiva la ciència a aules i llibres . C. CALDERER

Paola Govoni (Verona, 1961) no vol barrejar Berlusconi amb la divulgació científica, i evita preguntes relacionades amb la ideologia, però és inevitable veure en persones com ella un oasi de la situació política italiana. Professora d'història de la ciència a la Universitat de Bolonya, Govoni té un tracte afable i didàctic; el seu objectiu és transmetre la curiositat per la ciència. Sí que lamenta la poca inversió en educació i ciència al seu país, en una visita recent a Barcelona per parlar al cicle *Comunicar la ciència* a l'IEC. Admira centres dedicats a la divulgació científica com el CosmoCaixa.

A Itàlia no en tenen de semblants?

Sí, però no tan adreçats a l'educació. La societat, el coneixement, l'arquitectura i la tecnologia haurien de formar una xarxa, i centres així hi ajuden. A Itàlia es tendeix a conservar. Som un país antic, sí, amb edificis antics bonics, però també s'ha d'invertir a fer-ne de nous i trobar noves maneres de comunicar. Crec que ho esteu intentant més.

Quin rol social té la ciència avui?

La situació a Europa és força bona, inclosa Itàlia, hi ha força revistes populars de ciència i llibres. Tenim la literatura, però el problema és el públic. El problema és que el sistema educatiu és dèbil, així que tenim problemes. Em refereixo a l'escola primària i l'institut. Al final, la gent que llegeix aquest tipus de literatura és una porció molt petita de la població. La situació és molt millor, esclar, al nord d'Europa i als EUA.

Què cal fer per arribar a més gent?

Crec que és molt important tenir centres de ciència com el CosmoCaixa, festivals de la ciència i molts llibres populars, però el més important és l'escola, l'educació general. Si no tens l'intercanvi social, tens sempre la mateixa gent, que per causa de la família d'on ve pot arribar a aquest tipus de recurs, i els altres en queden fora.

En algun moment la divulgació va ser millor que ara?

La dècada del 1890, des del punt de vista de la publicació, va ser una època de producció científica enorme gràcies a una iniciativa internacional de la Royal Society de Londres. Ja constataren que els joves no s'interessaven per la ciència, i van llançar molts projectes per atreure'ls. Però va ser efímer. Sí que van aconseguir que els llibres sobre ciència fossin el 40% del total dels que es publicaven, però llavors el 90% de la població era analfabeta.

Ara quins números tenim?

Estem estancats en un 15% de la producció total de llibres.

Quina part de culpa hi té el paper dels mitjans de comunicació?

A Itàlia, és un problema. No només la comunicació científica, també la política i qualsevol tipus de comunicació pública. Tenim uns mitjans que sempre xisclen i criden. No estudien ni contrasten el que publiquen, i per a ells 10.000 i 1.000.000 és el mateix. A més, tendeixen a comunicar la ciència massa relacionada amb assumptes polítics.

Encara més amb aquest govern, oi? Els mitjans són un espectacle.

Tot és una exageració. Però no m'agrada parlar d'això. És típic que em preguntin per la comunicació de la ciència i acabem parlant de Berlusconi. La ciència és part de la societat i, per tant, de la política. Però hem de vigilar, si no tot és presentat de manera ideològica: la ideologia és un greu problema, a Itàlia. Esquerra, dreta, centre... Tant li fa. S'hi fa un periodisme de baixa qualitat.

Les dones encara ho tenen més difícil en la recerca?

La seva situació no és la millor, però a Itàlia és millor que a Anglaterra, per exemple. Més de la meitat dels estudiants de doctorat de l'última dècada són dones, i són el 60% dels estudiants de llicenciatura dels últims vint anys. En canvi, en el nivell més alt de professors universitaris són el 18% -en ciència és pitjor: són el 6% dels professors de física-. I aquesta bretxa entre educació i realització professional no només és un

problema de les científiques, sinó de la dona en general. I si la meitat de la població està en problemes, ho està la població sencera.

Els historiadors han de fer-hi alguna cosa o mantenir la distància?

És impossible, però és cert que des de la Il·lustració els estudiosos pensen que han de canviar la societat. Jo crec que això és només una il·lusió, i també molt pretensions, no és una manera interessant de comportar-se. És a l'escola on podem canviar realment una societat, des de baix. No és una missió dels historiadors dir el que és millor fer, però és cert que a tots els acadèmics els agradaria dir: "Hauries de fer això, o allò". Crec que és un error. O, en tot cas, no és la meva missió.

Anem cap a un futur més ignorant?

No, perquè la gent jove tendeix a llegir més. I les últimes dades diuen que els joves utilitzen internet molt més que els adults. Hi ha una relació, en la meva opinió, entre l'ús d'internet i els mitjans de comunicació i la lectura. Els joves llegeixen més que els adults. Això és força interessant, i jo intento ser optimista, per tant espero que en el futur aquesta generació jove, més educada, si no a través de l'educació, a través d'internet, potser pugui ser més curiosa sobre la ciència i la tecnologia i en llegeixi més.